

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11C/94/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123208745
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2123208745.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci sporu žalobkyne: T. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X., zastúpená: Iveta Orliková, Kapitulska 6, Trnava, proti žalovanému: P. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, o návrhu na schválenie zmiernu a o trovách konania, takto

rozhodol:

I. Súd s c h v a ľ u j e zmiernu medzi stranami sporu v nasledovnom znení:

Podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaného k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území: W., obec: W., okres: S., evidovaným E. úradom S. - katastrálnym odborom na liste vlastníctva číslo XXXX pre katastrálne územie W. ako

- pozemok - parcela registra „. evidovaná na katastrálnej mape parcelné číslo XXX/X o výmere XXX m², zastavaná plocha a nádvorie,
- pozemok - parcela registra „. evidovaná na katastrálnej mape parcelné číslo XXX/X o výmere XXX m², zastavaná plocha a nádvorie a
- stavba - rodinný dom súpisné číslo XXX postavený na parcele registra „. číslo XXX/X o výmere XXX m², zastavaná plocha a nádvorie,

sa zrušuje.

Nariaďuje sa predaj vyššie uvedených nehnuteľností s tým, že výťažok z predaja bude rozdelený medzi strany sporu podľa výšky ich spoluvlastníckych podielov na predmetných nehnuteľnostiach s týmito podielmi: žalobkyni v podiele 1 a žalovanému v podiele 1.

II. Žiadna zo strán n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou zo dňa 02.11.2023, doručenou súdu dňa 09.11.2023, domáhala, aby súd zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaného k nehnuteľnostiam uvedeným vo výroku I. tohto rozsudku, a to tak, že ich prikáže do výlučného vlastníctva žalovaného, ktorého zároveň zaviazne zaplatiť žalobkyni sumu 110.000,- eur z titulu náhrady za spoluvlastnícky podiel žalobkyne o veľkosti 1/2 k celku, ako aj náhrady trov konania.

2. Pred otvorením pojednávania dňa 10.09.2024 strany uzavreli zmiernu, v rámci ktorého sa dohodli na zrušení podielového spoluvlastníctva a jeho vyporiadani tak, že bude nariadený predaj nehnuteľností s tým, že výťažok z predaja bude rozdelený medzi strany sporu podľa výšky ich spoluvlastníckych podielov na predmetných nehnuteľnostiach s týmito podielmi: žalobkyni v podiele 1 a žalovanému v podiele 1.

3. Podľa § 137 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

4. Podľa § 136 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov. (1) Spoluvlastníctvo je podielové alebo bezpodielové. Bezpodielové spoluvlastníctvo môže vzniknúť len medzi manželmi. (2)

5. Podľa § 137 ods. 1 OZ, podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

6. Podľa § 141 ods. 1 a 2 OZ, spoluvlastníci sa môžu dohodnúť o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní; ak je predmetom spoluvlastníctva nehnuteľnosť, dohoda musí byť písomná. (1) Každý zo spoluvlastníkov je povinný vydať ostatným na požiadanie písomné potvrdenie o tom, ako sa vyporiadali, ak nemala už dohoda o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní písomnú formu. (2)

7. Podľa § 142 ods. 1 a 2 OZ, ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov. (1) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výťažku. (2)

8. Podľa § 148 ods. 1 a 2 CSP, žalobca a žalovaný môžu uzavrieť zmier. O uzavretie zmiaru sa má súd vždy pokúsiť. (1) Súd rozhodne o tom, či uzavretý zmier schvaľuje; neschváli ho, ak je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. (2)

9. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

10. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. (1) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. (2)

11. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

12. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení a s prihliadnutím na povahu veci súd dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky pre schválenie zmiaru uzavretého medzi stranami sporu, pretože to povaha veci pripúšťa a stranami navrhnutý zmier nie je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. S poukazom na uvedené súd uzavretý zmier strán sporu vo výroku I. tohto rozhodnutia schválil.

13. Keďže strany sa v rámci zmiaru nedohodli na náhrade trov konania, bolo potrebné o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť autoritatívne.

14. V súvislosti so zmiarom strán sporu súd predovšetkým poukazuje na v súdnej praxi ustálenú zásadu, že v prípade skončenia konania zmiarom platí, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania podľa výsledku konania, ibaže by sa strany dohodli v rámci zmiaru inak. Súd pritom dáva do pozornosti ustanovenie § 146 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (v znení účinnom do 30.06.2016), ktoré výslovne upravovalo, že žiaden z účastníkov nemal právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie skončilo zmiarom, pokiaľ v ňom nebolo o náhrade trov dojednané niečo iné. V tu prejednávanej veci sa strany na inej náhrade trov konania nedohodli, zmiarom (a nie úspechom jednej alebo druhej strany) sa ukončilo konanie, a preto by si každá zo strán sporu mala znášať svoje trovy sama. V prípade, že strany na náhrade svojich trov trvali, mali možnosť zmiaru bez dohody o trovách neuzavrieť.

15. Okrem vyššie uvedeného poukazuje súd na skutočnosť, že výsledok súdneho zmiernu by nebolo možné ani považovať za úspech žalobkyne v konaní, keďže nezodpovedal tomu, čo žalobkyňa žiadala v petite žalobe, a síce prikázať nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalovaného. Už len tá skutočnosť, že žalobkyňa zmiernom nedosiahla to, čo v žalobe žiadala, vylučuje, aby bola považovaná za úspešnú v konaní, a mohol by jej byť priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalovanému. Napriek tomu, že žalobkyňa žiadala nehnuteľnosti prikázať do výlučného vlastníctva žalovaného a žalovaný najprv žiadal zohľadňovať svoje „vnosy“ a neskôr navrhoval, že svoj podiel daruje deťom, nakoniec bola výsledkom zmiernu strán ich dohoda na predaji nehnuteľností a rozdelení výťažku medzi nich rovným dielom.

16. S ohľadom na vyššie uvedené potom možno uzavrieť, že úspech žalobkyne a žalovaného bol porovnateľný s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobkyňa aj žalovaný dosiahli polovicu z hodnoty spoločného majetku, každá zo strán mala vo veci úspech len čiastočný a zároveň ani individuálne okolnosti prejednávanej veci neumožňovali dospieť k záveru o prevažujúcom úspechu niektorej zo strán sporu. Súd preto vo výroku II. uznesenia podľa § 255 ods. 2 CSP rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania nárok.

17. Súd dodáva, že ani v prípade, že by konanie neskončilo súdnym zmiernom, nebolo by možné niektorej zo strán nárok na náhradu trov konania priznať, a to z nasledovného dôvodu. V prípade konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva ide o konanie so špecifickou povahou, a síce o konanie iudicium duplex, ktoré môže byť začaté na návrh ktoréhokoľvek z podielových spoluvlastníkov, pričom strany sú si navzájom v procesnom postavení žalobcu a žalovaného súčasne, a to bez ohľadu na to, kto žalobu podal. Zároveň žiadna zo strán výsledkom konania po finančnej stránke nestráca, ale obe získavajú majetkovú hodnotu, s ktorou do konania vstúpili.

18. V súvislosti s vyššie uvedeným súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/135/2023-1145 zo dňa 09.04.2024, podľa ktorého „na procesný úspech strán, majúcich v konaní s povahou iudicium duplex totožné postavenie žalobcu i žalovaného, treba pozeráť ako na čiastočný (rovnaký) a zásadne nepriznať náhradu trov žiadnej zo strán podľa § 255 ods. 2 CSP, s výnimkou ak konkrétne okolnosti veci výnimočne odôvodňujú priznanie náhrady trov jednej zo strán, pričom dôvodmi súcimi osobitného zreteľa môže byť napr. obštrukčné správanie spoluvlastníka, nezájum o konštruktívne vyriešenie veci alebo šikanóznny výkon práva, čo v danom prípade splnené nebolo, obe strany boli v konaní aktívne, nesprávali sa obštrukčne, prejavovali záujem o vyriešenie sporu, hoci každá svojím spôsobom. Takýto záver zodpovedá stanovisku Ústavného súdu ČR Pl. ÚS-st. 59/23 z 13.9.2023.“

19. V tu prejednávanej veci išlo o konanie iudicium duplex, pričom nemožno ani uzavrieť, že by došlo k obštrukčnému správaniu žalovaného ako spoluvlastníka, keď tento vo vyjadreniach, ako aj na prvom pojednávaní, prejavil ochotu zmierlivého riešenia sporu, dal vypracovať znalecký posudok, k zmierlivému riešeniu sporu nakoniec aj prikočil, vďaka čomu bolo konanie skončené schválením zmiernu bez otvorenia pojednávania a bez navyšovania ďalších trov.

20. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené mal súd za to, že v konaní nebolo možné (ak sa strany inak v zmierni nedohodli) rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania inak, ako tak, že súd žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania vo výroku II. rozhodnutia nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. m) CSP); odvolanie podané žalovaným by však bolo právne neúčinné, keďže sa práva podať odvolanie vzdal do zápisnice po vyhlásení a odôvodnení rozsudku.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).